

نگاه اصولگرا

ناصر ایمانی تحلیل‌گر سیاسی اصول‌گرا:

با اهداف سیاسی تبعات مکانیسم ماشه را بزرگ‌نمایی می‌کنند

ناصر ایمانی، تحلیل‌گر سیاسی اصول‌گرا در گفت‌وگویی که با هم‌میهن داشت معتقد است که دولت در تبیین تبعات مکانیزم ماشه کم‌کاری کرده است و باید از این به بعد به صورت شفاف‌تر درباره این موضوع با مردم حرف زده شود. او معتقد است: «برخی با اهداف و مطامع سیاسی، درباره تبعات مکانیسم ماشه بزرگ‌نمایی می‌کنند.» البته او همچنین در این گفت‌وگو تصریح می‌کند: «ما نمی‌خواهیم به مردم دروغ بگوییم و من نمی‌گویم آثار مکانیسم ماشه صفر است اما آثارش بسیار محدودتر از این است که برخی می‌گویند.»

مهم‌ترین خبری که طی روزهای اخیر فضای رسانه‌ای کشور را درگیر خود کرده است، بحث پیرامون فرآیند فعال شدن مکانیسم ماشه است. تحلیل شما از این روند چیست؟

در این ارتباط به چند نکته می‌توان اشاره کرد. اول اینکه این بند مربوط به استنپک ده سال پیش در برجام گذاشته شده است و اینکه به چه دلیل گذاشته شد و هیئت ایرانی آن را پذیرفت، دلایل مختلفی را شنیده‌ایم و ما نمی‌خواهیم وارد گذشته شویم. خلاصه مطلب این است که یک بندی گذاشته شد که طبق این مکانیسم، اگر طرف غربی، هیچ کدام از تعهدات خود را انجام ندهند و اگر طرف ایرانی، تمام تعهدات خود را انجام بدهد؛ باز هم این امکان برای طرف‌های اروپایی و آمریکا وجود داشت که ده سال بعد، بدون اینکه تعهد خودشان را انجام دهند، بیایند و به شورای امنیت گزارش دهند و بدون حق و تو، مجدداً تمام قطعنامه‌های قبلی سازمان ملل علیه ایران، اتوماتیک برگردد و این اتفاق دقیقاً افتاد. یعنی ایران تمام تعهدات خودش را در برجام، انجام داد و مکرر هم تأیید شد که ایران تعهداتش را انجام داد ولی طرف غربی هیچ‌کدام از تعهدات خودش را انجام نداد و بلکه تحریم‌های شدیدتری را اعمال کرد. این یکی از فجایع حقوقی است. من تا جایی که بررسی کردم، در هیچ‌کدام از قراردادهای حقوق بین‌الملل در یک قرن اخیر، چنین مکانیسمی وجود نداشته است. حالا اینکه چه عواملی منجر شد، من نمی‌خواهم وارد مباحث تاریخی شوم. مطلب دوم این است که آیا مکانیسم ماشه اجرا خواهد شد؟ بله حتماً اروپایی‌ها آن را اجرا خواهند کرد. موضوع سوم این است که آیا ایران امکان اینکه جلوی این روند را تا یک ماه آینده بگیرد، دارد؟ پاسخ‌خیر است. زیرا مطالباتی که آنها دارند، مطالباتی است که ما آنها را نمی‌توانیم و نباید و نمی‌خواهیم که برآورده کنیم. آنها می‌گویند درباره مسائلی که اصلاً ربطی به برجام ندارد مذاکره کنید. با چه کسی مذاکره کنید؟ با کسی که اصلاً از برجام خارج شده است. اگر از سر استیصال با آمریکا مذاکره کنید، چه چیزی را زیر پا خواهد گذاشت؟ چیزهایی که استقلال کشور را از بین می‌برد. موضوع چهارم این است که اگر مکانیسم ماشه اجرایی شود، چه اتفاقی برای ایران می‌افتد؟ اول اینکه این سازمان ملل سازمان ملل ده سال پیش نیست، کشورهای اروپایی هم اروپای ده سال پیش نیستند. ایالات متحده هم ایالات متحده ده سال قبل نیست. یعنی الان بسیاری از کشورهای جهان، نسبت به آمریکا زدگی دارند. از طرف دیگر، چین و روسیه، به‌عنوان دو قدرت جهانی اعلام کرده‌اند که این مکانیسم را قبول ندارند. بنابراین، آنها می‌توانند همکاری‌هایشان با ایران را به این استناد ادامه دهند. بنابراین برخلاف بزرگ‌نمایی سیاسی که برخی آقایان انجام می‌دهند، به لحاظ اقتصادی، اتفاق ویژه‌ای نمی‌افتد. چون ما الان سال هاست که تحریم‌های شدیدتر از این قطعنامه‌ها را داریم و دیگر چیزی نمی‌خواهد به آنها اضافه کند. ضمن اینکه در بند هفتم اقدام نظامی وجود ندارد. بنابراین، آثار جدی از نظر اقتصادی نخواهد داشت و فقط می‌تواند آثار سیاسی و روانی داشته باشد. راه هم بسته است، به خاطر مطالباتی

ماشه نخواهد افتاد و به ساده‌ترین شکل ممکن، از کنار ماجرا عبور می‌کنند.

همین جمعه اخیر هم برخی تریبون‌های نماز جمعه در این ارتباط شاهد نطق‌هایی از سوی ائمه جمعه بودند و آنها تأکید داشتند که اتفاقی رخ نداده و نخواهد داد. برای مثال می‌توان به جمله‌ای اشاره کرد که احمد مطهری اصل، امام جمعه تبریز گفته بود: «این اقدام ترسناک نیست زیرا امروز کشور مان با چهار هزار و ۹۵۳ مورد تحریم بزرگ و کوچک مواجه است و در صورت اجرای مکانیسم ماشه فقط هفت مورد تحریم به آن افزوده می‌شود پس این اقدام بیشتر جنبه تبلیغاتی دارد.» و یا احمد علم‌الهدی که در نماز جمعه مشهد گفته بود: «آنان عملیات روانی به راه انداخته‌اند تا ما تصور کنیم با بحران جدی مواجهیم، درحالی‌که حقیقت چیز دیگری است.»

البته که اظهار نظر از سوی هر فردی آزاد است و هر کسی می‌تواند حرف بزند اما اینکه طوری بر خورد شود که گویی یک فرآیند حقوقی در بستر جهانی علیه یک کشور، هیچ تأثیری بر زندگی مردم نخواهد گذاشت و بر همان روند سابق که محمود احمدی‌نژاد قطعنامه‌ها را کاغذپاره خواند و مصیبت‌هایی که بر مردم با این نگاه تحمیل شد را نادیده بگیریم قطعاً نه منطقی است و نه دیگر از سوی جامعه قابل پذیرش است. تنها اتفاقی که پیش می‌آید این است که در عصر انفجار اطلاعات و ارتباطات تلقی مردم از مسئولان و تریبون‌داران این می‌شود که یا عمق رخداد را درک نمی‌کنند یا منافع جریانی و حتی شخصی را بر منافع ملی اولویت می‌دهند و در فضایی که اکثر تریبون‌های رسمی در کشور در اختیار قشری خاص است و صداوسیما هم رسانه رسمی آنها شده و برابری در تریبون‌های رسمی در ایران رعایت نمی‌شود، ناامید از تصمیم‌گیری‌های مجریان شوم. بر همین اساس شاید جا داشته باشد که دولت مسعود پزشکیان و چهره‌های شاخص و صاحب‌نظر سیاسی، به صورت شفاف و بدون بزرگ‌نمایی و یا کوچک‌نمایی درباره تبعات مکانیسم ماشه حرف بزنند و به نوعی تلاش‌ها، دغدغه‌ها و اختلافات را با مردم در میان بگذارند که چنین برداشت نشود که مسئولان کم‌کاری می‌کنند یا دغدغه زندگی و تحقق منافع ملت را ندارند.

باشیم که مسئولان اداره‌کننده کشور، تدابیری را اتخاذ کنند که نتایج حاصل از به‌کارگیری این راهبردها، نه‌تنها تضعیف بنیه مردمی جمهوری اسلامی نباشد، بلکه باعث تقویت و امید دادن بیشتر به مردم باشد. در صورتی که می‌بینیم کمتر با مردم حرف زده می‌شود و در آن حدی هم که حرف زده می‌شود، برخی از نماینده‌های مجلس بدون توجه به واقعیت‌ها، همچنان بر طبل توسعه‌درگیری‌های کوبند و پیشنهادهای غیرواقعی و مضر به امنیت ملی و منافع مردم می‌دهند که از جمله این پیشنهادها می‌توان به بحث خروج ایران از NPT اشاره کرد. مجموعه این رفتارهای ناهماهنگ و مضر به حال امنیتی روانی، اجتماعی و اقتصادی کشور، شرایط امروز را تشدید خواهد کرد. انتظار می‌رود که آقای رئیس‌جمهور با استفاده از اختیارات قانونی خودش و حسن استفاده به موقع از اعتمادی که رهبری نسبت به ایشان دارد، طی روزهای باقی‌مانده، تصمیمات امیدبخش‌تری نسبت به گذشته در برخورد با این تهدید اتخاذ کنند.

در بخش اول حرف‌هایتان، به موضوع کوبندگی‌های رسانه‌ای اشاره داشتید و بحث تحریم‌ها را اشاره کردید. طی این دو روز هم از تریبون‌های رسمی شاهد اظهار نظرهایی در راستای کوچک‌نشان دادن آثار فعال‌سازی مکانیسم ماشه هستیم و بخشی سعی می‌کنند به مردم القا کنند که اتفاقی نیفتاده و نخواهد افتاد و منتقدان هستند که سیاستمداران و تحلیل‌گران از نگرانی‌هایشان درباره مکانیزم ماشه استفاده کنند. تحلیل شما از این نوع رفتارها چیست؟

همانطور که گفتیم، کم‌شماری تحریم‌ها یکی از ریشه‌های انباشت مشکلات امروز کشور بوده و هست. من به یاد دارم که رهبری در یکی از سخنرانی‌های رسمی‌شان اشاره‌ای مهمی را در این زمینه داشتند که البته اینجا نقل به مضمون آن حرف‌ها را می‌زنم. ایشان اشاره کردند که در برآورد توان دشمن و موازنه بین قدرت ملی خودمان و قدرت دشمن، از دو خطای راهبردی باید پرهیز کرد. یک خطا، کم‌شماری توان دشمن است. یعنی دشمن را نباید ذلیل و زبون و ناتوان حساب کرد. من بسیار متأسفم هستم که شنیدم فردی در کسوت نمایندگی مردم در مجلس و عضوی از کمیسیون تخصصی امنیت ملی و سیاست خارجی،

برخورد صادقانه با مردم جلوه تکریم ارباب رجوع است

محمدجعفر منتظری، رئیس دیوان عالی کشور در نشست شورای معاونین با اشاره به دوره تحول و تعالی در دیوان عالی کشور با تأکید بر ضرورت تکریم ارباب رجوع، پیگیری درخواست‌های واصله و پاسخ به آن‌ها را از جمله شاخص‌های مطلوب برای سنجش عملکرد در مسیر تحول و تعالی دانست. وی در ادامه با بیان این که ثمره تحول و تعالی در بخش‌های مختلف از جمله دیوان عالی کشور، باید منجر به رضایت مردم شود خاطرنشان کرد: «تحقق دقیق تکالیف و وظایف قانونی، بی‌تردید نتایج ملموس و مطلوب به دنبال دارد؛ در این میان با عنایت به تکالیف قانونی دیوان عالی، اگر بحث اتقان آراء، نظارت بر عملکرد محاکم و اجرای صحیح قوانین، ایجاد رویه‌های قضایی واحد در دادگاه‌ها و نظارت‌های میدانی و الکترونیکی به صورت جدی در رأس برنامه‌های عملیاتی ما باشد و با جدیت پیگیری شود، کاهش ورودی پرونده‌ها، عدم اطاله و در نهایت اجرای حق و عدالت و تجلی نظام قضایی تر از جمهوری اسلامی را در پی خواهد داشت.»

تفکر مدیران کشور تغییر کند

سید محمدحسن ابوترابی فرد، امام جمعه موقت تهران در جلسه شورای اداری شهرستان تهران گفت: «امروز دولتی مسئولیت کشور را بر عهده دارد که مورد حمایت ملت و رهبر معظم انقلاب است و این حمایت باید در میدان عمل با تسهیل حرکت دولت، تلاش برای کاهش کسری بودجه و افزایش اثر بخشی نمود یابد. لازم است تفکر مدیران کشور تغییر کند؛ متأسفانه با وجود تجربه تحریم‌های سنگین، تغییر اساسی در تفکر مدیریتی مشاهده نشده است. ما و آمریکا همچون دو لبه قیچی هستیم؛ آن‌ها هزینه‌های خود را در کشورشان کاهش دادند، اما ما هزینه‌ها را افزایش دادیم.» امام جمعه موقت تهران خاطرنشان کرد: «امروز شاهد بالاترین سطح وحدت میان ملت، نظام و دولت و همچنین بالاترین سطح همکاری میان سه قوه هستیم و امیدواریم با برنامه‌ریزی صحیح و اصلاح حکمرانی آب و انرژی، به شرایط مطلوب‌تری دست یابیم. امیدواریم در این مسیر توفیقات جدی حاصل شود و شاهد افزایش تاب‌آوری کشور باشیم.»

تصمیم قاطع در مقابل مکانیسم ماشه

اسماعیل کوثری، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در گفت‌وگو با ایلنا درباره فعال‌سازی مکانیسم ماشه از سوی ترویکای اروپایی گفت: «واقعیت این است که ما در چارچوب برجام و در چارچوب قانون NPT همیشه حرکت کردیم و در این چارچوب‌ها تصمیم گرفتیم و آگاهانه هم تصمیم گرفتیم.» وی در ادامه افزود: «دنیا باید بداند که این‌ها به تعهدات خودشان عمل نکردند. در صورتی که باید به قانونی که خودشان توافق کردند و امضا کردند، عمل می‌کردند، اما زیر بار امضای‌شان نرفتند. بنابراین، ما قطعاً و یقیناً تصمیم قاطعی خواهیم گرفت و هیچ کوتاه نخواهیم آمد، چرا که آنها خلاف قانون عمل کردند و این برای ما دقیقاً روشن است و هیچ‌نگرانی از این جهت نداریم.»